

İŞTE İSTASYON BAŞINA DÜŞEN İSTİHDAM SAYISI

EPDK, 2012 Petrol Piyasası Sektör Raporunu düzenlediği bir basın toplantısıyla açıkladı. EPDK Başkanı Hasan Köktaş ve Petrol Piyasası Dairesi Başkanı Taner Mutlu'nun katılımıyla açıklanan rapora göre 2012 yılında benzin tüketimi yüzde 6,6 düştü, Motorin yüzde 6,1 arttı. Yine rapora göre LPG tüketimi yüzde 2 artış gösterdi. 2012 Sektör Raporu içinde bir çok yeniliği de barındırıyor.

2012 Petrol Piyasası Sektör Raporu düzenlenen bir toplantıyla açıklandı. Toplantının başlangıcında EPDK Başkanı Hasan Köktaş, Petrol Piyasası Sektör Raporunda yapılan yenilikleri anlattı ardından ise şöyle konuştu: "Rakamlar sektörün geliştiğini söylüyor. Bu rakamlara esas olarak baktığımız zaman Türkiye ekonomisinin büyümesinden daha fazla sektöre bir büyüme kaydedilmiş durumda. Geçen yılda 3,8 sektörün tamamında bir büyüme var. Segmentler arasında bazı geçişler var, doğrudur. LPG sektörü daha sık büyüyor, benzin segmenti küçülüyor ama motorin gelişiyor. Sektöre girişler ve büyük oyuncular ve sektörde rekabet artmaya başladı. Yani sektör değişken ve dinamik bir durumda. Tabii ki bazı sorunlarımız var. Hatta bazı yapısal sorunlarımız da var bunların da süreçle birlikte görüleceğini düşünüyorum."

Rapordaki yenilikler

EPDK Petrol Piyasası Dairesi Başkanı Taner Mutlu, rapora yeni eklenen başlıkları şöyle sıraladı: "Bu yıl ilk kez aldığımız bir veri, akaryakıt kullanımının sektörlere göre dağılımıdır. Türkiye'deki akaryakıt kullanımına göre değerlendirdiğimiz zaman akaryakıtın en fazla ulaştırma sektöründe, yüzde 86'lar noktasında olduğunu görüyoruz. Sadece biz bu sektörü kayıt dışılık ve vergi oranlarıyla değerlendirmeye tabi tutulmasını istemiyoruz. Bu nedenle sektör ne kadarlık bir istihdam oluşturdu ve bayi başına da ne kadar kişi çalışıyor diye bir çalışma yaptık. 9000 bayiden verileri aldık, 46.600'e yakın bir çalışan var ve bayi başına da 5,6'lık bir kişi çalışanı var. Bayi sayılarının dağılımını illere göre dağıtıcı lisans sahiplerinin dağılımları il ve ürün bazında bunları kimin ne kadar bayisi var bunların hepsi yeni raporda mevcut. Diğer bir yenilik olarak da bayi sayısı ve dağıtıcı satış ilişkisi... Burada bayi sayısından ziyade dağıtıcıların bayilerini verimli bir şekilde kullanıp kullanmadıklarını değerlendirme imkanımız oldu."

Motorin yüzde 6,1 arttı, benzin yüzde 6,6 düştü

Rapora göre, 2012 yılında TÜPRAŞ toplam 11 milyon 809 bin 105 tonluk ham petrol temin etti. Bunun yaklaşık yüzde 90'ı ithal edildi. Toplam 26 milyon 464 bin 881 tonluk petrol ticareti gerçekleştiren TÜPRAŞ, bunun yüzde 20'sini ihraç etti.

Geçen yıl benzin satışları bir önceki yıla göre yüzde 6,6 azaldı ve 1 milyon 848 bin 646 ton oldu. LPG satışları ise büyüme açısından geçen yıl benzin satışlarını geride bıraktı. Geçen yıl LPG satışları önceki yıla göre yüzde 2 artarak 2 milyon 694 bin 857 ton olarak gerçekleşti. Motorin türlerinin satışı da yüzde 6,1 artarken taşıt tanıma sistemi satış payı yüzde 8,5'e çıktı.

Bayram arifeleri satış arttı

Rapora göre motorin satışları en az pazar günü gerçekleşiyor. Benzin satışları ise en fazla cumartesi günü oluyor. Geçen yıl benzin satışları en yüksek seviyeye 18 Ağustos 2012'de Ramazan Bayramı'nın arife günü ulaştı. 95 oktan kurşunsuz benzinin satış fiyatının yüzde 28'i ürün fiyatı, yüzde 71'ini vergi ve paylar oluşturuyor. Vergi ve paylar içerisinde ÖTV yüzde 46, KDV yüzde 15 yer tutuyor. Dağıtıcı payı yüzde 5'e, bayi payı 3,8'e, rafineri payı 0,76'ya karşılık geliyor. Motorinde ise vergi ve paylar, fiyatların yüzde 64'ü oluşturuyor.

Kurum 2012 sonuna kadar petrol piyasasında 9 bin 304 bayi, dağıtım ve depolama faaliyeti için toplam 1 milyar 457 milyar 826 bin lira tutarında idari para cezası uyguladı.

“Kanun sert!”

EPDK Başkanı Hasan Köktaş'ın gündeminde Petrol Piyasası Kanunu da vardı Köktaş, sert düzenlemeler olduğunu hatırlatarak sektör oyuncularına “kanunun ruhuna uygun davranın” uyarısı yaptı. Köktaş, şöyle konuştu: “Sert bir kanun, tüm oyuncular ayağını denk alacak. Bu kanuna göre kendisini revize edecek. Bütün aktörler, bu kanunun ruhuna uygun davranmak zorunda. Cezalandırılan istasyonun kendisi olacak sert bir kanun ama bütün oyuncular kanunun yeni haline uygun davranacak. Kanun sert, markerla ilgili bir takım sorunlar çıkacağı doğrudur ama bütün aktörler bu kanunun yeni yazım ve ruhuna uygun davranmak zorundadır.”

Dünyada akaryakıt istasyonlarının dağıtım şirketlerinin kendisine ait olduğuna, hatta kendi rafinerileri bulunduğu işaret eden Köktaş, bu nedenle ortaya çıkan rekabetin kar marjlarını aşağıya çektiğini belirtti. Köktaş, Türkiye'de ise durumun farklı olduğunu, ancak son dönemde dağıtım şirketlerinin kendi istasyonlarına sahip olma eğiliminde olduklarını söyledi.

“Denetimler sıklaşacak, etkinliği artacak”

Sektörde ciddi bir denetim yaptıklarını, piyasadaki her aktörün etkin bir denetimden geçtiğini söyleyen Köktaş, şöyle konuştu: “Türkiye'de açık ara en fazla ceza düzenlemesi yapan kurumuz. Bu övündüğümüz bir şey değil ama etkin bir denetim yapıyoruz. Eskiden kaçak akaryakıtla mücadelede bütün suçlar Kabahatler Kanunu kapsamındaydı. Bir ceza düzenlemesi yapıldığında dava açılınca ödeme dava sonuna kadar kalıyordu. Kaçakçılık Kanunu kapsamına alınınca tahsilatı hemen yapıyoruz. Önümüzdeki yıl rakamlara baktığımızda çok daha farklı şeyler ortaya çıkacak. Bu, çok etkin bir enstrüman olacak.”

Sektörün, dikey entegrasyona eğilimli olduğunu anlatan Köktaş, kar marjının yüksek olmaması, maliyetlerin ise yüksekliği nedeniyle bu sürecin kendiliğinden ortaya çıktığını vurguladı. Köktaş, “Dikey entegrasyon arttıkça bunun tüketiciye yansımaları olur. Biz sektörü çok ciddi zapturapt altına aldık. O düşüşten kurtulmak ya da artan maliyetleri karşılamaya yönelik bir çıkış yolu olarak dikey entegrasyon ortaya çıkıyor” dedi.